

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 17/2024-6

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Petra Molnára a sudcov Ivana Fiačana a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) prerokoval oznámenie sudcu I. senátu Ústavného súdu Slovenskej republiky **Miloša Maďara** o dôvodoch jeho možného vylúčenia z výkonu sudcovskej funkcie vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2741/2023 a takto

r o z h o d o l :

1. Sudca Ústavného súdu Slovenskej republiky Miloš Maďar **nie je vylúčený** z konania a rozhodovania vo veci vedenej Ústavným súdom Slovenskej republiky pod sp. zn. Rvp 2741/2023.
2. Toto uznesenie nadobúda právoplatnosť a vykonateľnosť okamihom jeho prijatia Ústavným súdom Slovenskej republiky.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Skutkový stav

1. Ústavný súd vedie pod sp. zn. Rvp 2741/2023 konanie o ústavnej sťažnosti sťažovateľky JUDr. Evy Plichtovej, PhD., Radlinského 1718, Dolný Kubín, správca konkurznej podstaty UNISTAV HSV spol. s r. o., ktorou sa domáha vyslovenia porušenia svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na účinný prostriedok nápravy podľa čl. 13 dohovoru v spojení s princípmi právneho štátu v zmysle čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a 3 a čl. 12 ods. 1 ústavy uznesením Krajského súdu v Žiline sp. zn. 14Cob/I 30/2022 z 10. januára 2023 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 3Obdo/22/2023 z 29. júna 2023, ktoré navrhuje zrušiť a vec vrátiť krajskému súdu, resp. najvyššiemu súdu na ďalšie konanie. Vec bola pridelená sudcovi spravodajcovi Milošovi Maďarovi, ktorý je členom I. senátu ústavného súdu podľa Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 v znení dodatku č. 1 z 1. marca 2023, dodatku č. 2 z 27. septembra 2023 (ďalej len „rozvrh práce na rok 2023“) pracujúcim v zložení Jana Baricová (predsedníčka senátu) a sudcovia Rastislav Kaššák a Miloš Maďar.

2. Sudca I. senátu ústavného súdu Miloš Maďar listom z 11. decembra 2023 v zmysle § 49 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) oznámil predsedovi ústavného súdu dôvod jeho možného vylúčenia vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 2741/2023, ktorým je skutočnosť, že za dražobníka v pôvodnom konaní vystupoval (a ku styku so sťažovateľkou prichádzal) ako jeho zamestnanec [REDAKOVANÉ], ktorý je bratom jeho bývalej manželky a súčasne aj krstným otcom jedného z jeho synov a sudca Miloš Maďar je krstným otcom jeho dcéry. Z tohto dôvodu vzhľadom na príbuzenský pomer k zamestnancovi dražobníka môže preto u objektívneho pozorovateľa vzniknúť pochybnosť o nestrannosti jeho osoby. Ide o podobnú situáciu ako vo veci sp. zn. I. ÚS 301/2023, v ktorej bol uznesením č. k. II. ÚS 217/2023-6 z 26. apríla 2023 z rovnakého dôvodu vylúčený z konania a rozhodovania v predmetnej veci. Rozdiel oproti predošlým skutkovým okolnostiam spočíva v skutočnosti, že ku dražbe v prerokováanej veci ešte nedošlo, keďže sťažovateľke bola uznesením Okresného súdu Dolný Kubín sp. zn. 6 Cb 3/2022 z 26. augusta 2022 uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva.

3. Sudca Miloš Maďar uviedol, že subjektívne sa cíti nezaujatý, bez akéhokoľvek bremena v pozitívnom alebo negatívnom zmysle vo vzťahu k svojmu rozhodovaniu, avšak subjektívne hľadisko sudcovskej nestrannosti sa musí podriaďiť prísnejšiemu kritériu objektívnej nestrannosti, preto žiada o posúdenie uvedených skutočností vo vzťahu k jeho osobe v tejto veci.

II.

Posúdenie veci ústavným súdom

4. Podľa § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde sudca ústavného súdu je vylúčený z konania a rozhodovania vo veci, ak so zreteľom na jeho pomer k veci, účastníkom konania, zúčastnenej osobe alebo ich zástupcom možno mať pochybnosti o jeho nezaujatosti. Dôvodom na vylúčenie sudcu ústavného súdu nie sú okolnosti, ktoré spočívajú v postupe sudcu ústavného súdu v konaní o prerokúvanej veci alebo v jeho rozhodovaní v iných veciach na ústavnom súde.

5. Podľa § 49 ods. 4 zákona o ústavnom súde dôvody vylúčenia podľa odseku 1 alebo odseku 2 oznámi sudca ústavného súdu bezodkladne predsedovi ústavného súdu.

6. Podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde ak ide o rozhodovanie v senáte ústavného súdu, o vylúčení sudcu ústavného súdu rozhoduje iný senát ústavného súdu určený rozvrhom práce.

7. Podľa čl. IV bodu 1 písm. b) rozvrhu práce na rok 2023 o vylúčení sudcu pri rozhodovaní v senáte podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde rozhoduje druhý senát, ak ide o sudcov prvého senátu.

8. Podľa čl. XI bodu 1 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 1. januára 2024 do 31. decembra 2024 (ďalej len „rozvrh práce na rok 2024“) veci patriace do pôsobnosti senátov ústavného súdu, ktoré boli pridelené sudcom spravodajcom pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto rozvrhu práce, prerokujú senáty v pôvodnom zložení s výnimkou uvedenou v bode 3. Podľa čl. XI bodu 2 rozvrhu práce na rok 2024 vo veciach uvedených v bode 1 sa na zastúpenie predsedu senátu alebo člena senátu a na rozhodovanie o vylúčení sudcu podľa § 51 ods. 2 prvej vety zákona o ústavnom súde použijú ustanovenia rozvrhu práce ústavného súdu

na obdobie od 1. januára 2023 do 31. decembra 2023 v znení platnom a účinnom k 31. decembru 2023.

9. Pokynom predsedu ústavného súdu z 12. decembra 2023 bolo oznámenie sudcu Miloša Maďara pridelené II. senátu ústavného súdu, ktorý ho v súlade s citovaným článkom rozvrhu práce na rok 2023 a prechodnými a záverečnými ustanoveniami rozvrhu práce na rok 2024 prerokoval v zložení Peter Molnár (predseda senátu), sudcovia Ľuboš Szigeti (sudca spravodajca) a Ivan Fiačan (ďalej len „námietkový senát“).

10. Ústavný súd zdôrazňuje, že nestrannosť sa obvyčajne definuje ako neprítomnosť predsudku či zaujatosti. V judikatúre Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“), na ktorú nadväzuje aj judikatúra ústavného súdu, sa rozlišuje nestrannosť subjektívna a nestrannosť objektívna. Z hľadiska subjektívneho chápania nestrannosti sa skúma osobné presvedčenie, postoj sudcu, resp. jeho záujem v prerokúvanej veci. Subjektívna nestrannosť sa prezumuje, až kým nie je dokázaný opak, čo však je zriedkavý prípad, keďže jej absencia je náročná na preukázanie. Nestrannosť z hľadiska správania sudcu je vlastne nedostatok subjektívnej nezaujatosti, o ktorom svedčí správanie sudcu. Objektívna nestrannosť sa naproti tomu neposudzuje podľa subjektívneho stanoviska sudcu, ale podľa objektívnych symptómov. Sudca môže subjektívne rozhodovať absolútne nestranne, ale i napriek tomu jeho nestrannosť môže byť vystavená oprávneným pochybnostiam so zreteľom na jeho status či funkcie, ktoré vo veci vykonával. Práve tu sa uplatňuje tzv. teória zdania, podľa ktorej nestačí, že sudca je subjektívne nestranný, ale musí sa ako taký aj objektívne javiť v očiach strán. Podľa názoru ESLP objektívny aspekt nestrannosti je založený na vonkajších inštitucionálnych, organizačných a procesných prejavoch sudcu a jeho vzťahu k prerokúvanej veci a k účastníkom konania. Rozhodujúcim prvkom rozhodovania o zaujatosti zákonného sudcu je to, či obava účastníka konania (jeho právneho zástupcu) je objektívne oprávnená. Treba rozhodnúť v každom jednotlivom prípade, či povaha a stupeň vzťahu sú také, že naznačujú nedostatok nestrannosti súdu (rozsudok ESLP vo veci Pullar v. Spojené kráľovstvo).

11. Námietkový senát ústavného súdu po preskúmaní dôvodov uvedených v oznámení možného vylúčenia sudcu ústavného súdu Miloša Maďara dospel k záveru, že nie sú splnené zákonné podmienky na vylúčenie uvedeného sudcu z prejednávania a rozhodovania veci vedenej ústavným súdom pod sp. zn. Rvp 2741/2023.

12. Z obsahu oznámenia sudcu Miloša Maďara vyplýva, že vo vzťahu k rozhodovaniu v dotknutej veci sa necíti byť zaujatým. Rovnako samotné správanie sudcu nijako nespochybňuje jeho subjektívnu nestrannosť. Vzhľadom na uvedené preto sudcu Miloša Maďara nie je možné považovať v predmetnej veci zo subjektívneho hľadiska za zaujatého.

13. Námietkový senát následne podrobil nestrannosť sudcu Miloša Maďara v danom prípade aj testu objektívnemu, t. j. zisteniu, či vzhľadom na tvrdené skutočnosti uvedené v jeho oznámení môžu z pohľadu externého pozorovateľa (účastníka konania alebo verejnosti) existovať objektívne odôvodnené obavy, že tento sudca vo veci nie je nestranný.

14. Zo skutočností uvedených v oznámení sudcu Miloša Maďara vyplýva, že vo veci vedenej na ústavnom súde pod sp. zn. Rvp 2741/2023 sú ústavnou sťažnosťou napadnuté rozhodnutia krajského súdu a najvyššieho súdu v konaní, ktorého predmetom je nariadenie neodkladného opatrenia, zdržania sa výkonu záložného práva k nehnuteľnosti sťažovateľkou. Uznesením

okresného súdu č. k. 6Cb/3/2022-69 z 26. augusta 2022 bola sťažovateľke uložená povinnosť zdržať sa výkonu záložného práva k dotknutej nehnuteľnosti. Krajský súd napadnutým uznesením uznesenie okresného súdu o nariadení neodkladného opatrenia potvrdil a najvyšší súd napadnutým uznesením podané dovolanie odmietol ako procesne neprípustné. V konaní o nariadenie neodkladného opatrenia boli stranami sporu sťažovateľka ako správca konkurznej podstaty úpadcu, ktorý je záložným veriteľom, a navrhovateľ ako vlastník dotknutej nehnuteľnosti. Dražobník, ktorého zamestnanec [REDAKOVANÉ] je v príbuzenskom pomere k sudcovi Milošovi Maďarovi, nebol stranou tohto konania. V danom prípade preto nejde o vec analogickú s vecou sp. zn. I. ÚS 301/2023, v ktorej bol uznesením č. k. II. ÚS 217/2023-6 z 26. apríla 2023 sudca Miloš Maďar vylúčený z konania a rozhodovania v predmetnej veci a v ktorej v základnom konaní vo veci určenia neplatnosti dobrovoľnej dražby za žalovaného v 2. rade – dražobníka ako jeho zamestnanec vykonával v predmetnej veci dražbu [REDAKOVANÉ]. Ústavná sťažnosť sťažovateľky vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2741/2023 sa netýka preskúmania zákonnosti postupu dražobníka, ako tomu bolo vo veci sp. zn. I. ÚS 301/2023, keďže v prerokováanej veci k výkonu záložného práva formou dobrovoľnej dražby zatiaľ nedošlo, pričom predmetom konania vo veci samej má byť posúdenie (ne)existencie záložného práva na dotknutej nehnuteľnosti. Z tohto dôvodu ústavný súd neidentifikoval ako dôvod vylúčenia okolnosť príbuzenského vzťahu sudcu Miloša Maďara a zamestnanca dražobníka, pričom v tejto súvislosti je podstatné, že sudca ústavného súdu Miloš Maďar nie je v príbuzenskom vzťahu so sťažovateľkou, zúčastnenou osobou alebo ich zástupcom pred ústavným súdom alebo pred všeobecnými súdmi.

15. Po preskúmaní skutočností vyplývajúcich z veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2741/2023 podľa názoru námietkového senátu nemožno v oznámení sudcu Miloša Maďara identifikovať dôvody vylúčenia sudcu ústavného súdu ustanovené v § 49 ods. 1 zákona o ústavnom súde, ktoré by mali potenciál založiť pochybnosť o nezáujatosti zákonného sudcu ústavného súdu.

16. Vychádzajúc z uvedeného, námietkový senát dospel k záveru, že skutočnosti, na ktoré sudca Miloš Maďar poukázal vo svojom oznámení, v spojení so skutočnosťou, že sudca Miloš Maďar sa sám necíti byť vo veci subjektívne zaujatý, nemôžu u objektívneho pozorovateľa vyvolať pochybnosti o nezáujatosti sudcu Miloša Maďara. Ani z objektívneho hľadiska teda neexistuje legitímny dôvod na obavy vo vzťahu k nestrannosti sudcu Miloša Maďara.

17. Námietkový senát po podrobení dôvodov uvedených v oznámení sudcu Miloša Maďara vo veci vedenej pod sp. zn. Rvp 2741/2023 subjektívnemu a objektívnemu testu nestrannosti nezistil skutočností, ktoré by mohli rezultovať v konštatovaní vylúčenia sudcu ústavného súdu z niektorého zo zákonom stanovených dôvodov, a preto námietkový senát rozhodol tak, ako to je uvedené vo výrokovej časti tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. januára 2024

Peter Molnár
predseda senátu